

Codi de bones pràctiques en la docència i l'estudi

(Acord del Consell de Govern de 10 de desembre de 2014)

Preàmbul

Amb l'adaptació dels estudis de la Universitat Autònoma de Barcelona a l'espai europeu d'educació superior, també s'ha dut a terme l'actualització del model d'ensenyament i aprenentatge. Això suposa una nova implicació del professorat i l'alumnat a l'hora d'impartir i adquirir coneixements, respectivament, i atorga un pes més alt a l'avaluació continuada, alhora que obliga a replantejar els serveis de suports a la docència. Aquests canvis ens porten a reconsiderar les actuacions que duen als millors resultats. Si bé els col·lectius implicats (professorat, alumnat i personal d'administració i serveis) coneixen prou bé què cal fer per tal d'assolir l'excel·lència, també és cert que els canvis esmentats han fet aparèixer noves necessitats que cal satisfer amb noves pràctiques. És per això que plantejgem en aquest document un codi de bones pràctiques que té la intenció d'assenyalar comportaments i actituds que s'esperen d'aquests col·lectius, i que inclou aquelles pràctiques que són conseqüència de les transformacions esdevingudes en els darrers anys i, a més, en recorda d'altres de més previsibles, perquè ja són conegudes. No hauria de ser trivial recordar aquestes últimes, i esperem que sigui profitós retre compte de les pràctiques noves.

Aquest document no recull totes les obligacions regulades per la normativa vigent, ja que se'n pressuposa el compliment. També convé recordar que el nostre marc de referència per a la convivència està recollit als document de Principis i valors de la UAB (acord del Consell de Govern de 15 de desembre de 2011) i al Tercer pla d'acció per a la igualtat entre dones i homes a la Universitat Autònoma de Barcelona (acord del Consell de Govern de 17 de juliol de 2013).

Aquest document s'estructura en apartats que reflecteixen les diverses fases de l'actuació dels col·lectius de la comunitat universitària en la docència i l'estudi.

Professorat

La qualitat d'una universitat depèn, en bona mesura, del seu personal docent i investigador. El bon professorat universitari té, en primer lloc, un coneixement profund de la seva disciplina i la capacitat de presentar els temes complexos amb tècniques que permetin captar els principis fonamentals i els conceptes articuladors de la matèria. El professorat crea un entorn d'aprenentatge col·laboratiu i planifica la docència amb el propòsit d'estimular la creativitat i la capacitat crítica de l'alumnat.

L'objectiu d'aquest codi de bones pràctiques és recollir i destacar els aspectes més rellevants de la tasca docent universitària. El document adopta bàsicament la perspectiva individual del professor o professora, però és important remarcar que la programació de la docència té un component col·lectiu que s'ha de considerar en tot moment. La coordinació del professorat en la planificació dels diferents nivells dels ensenyaments és un element essencial per obtenir resultats positius. Per tant, el bon funcionament de les comissions de docència o de les coordinacions de títols són també prerequisits per assolir una docència institucional de qualitat. A la Universitat li correspon, d'altra banda, de vetllar per la millora continuada de la formació docent del professorat, fent especial atenció al professorat novell.

Planificació de l'ensenyament

- Coordinació amb l'equip docent:
 - El professorat defineix els objectius, els continguts, la metodologia docent i les activitats d'avaluació de manera col·laborativa amb l'equip docent de l'assignatura.
- Elaboració de la guia docent:
 - El professorat, en el seu compromís amb el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'estudiant, elabora i/o actualitza la guia docent de l'assignatura i en garanteix la difusió, en la forma i el temps establerts.
- Adequació del material docent:
 - El professorat prepara el material adequat i actualitzat per impartir l'assignatura, gestionant convenientment els materials i respectant els drets de propietat intel·lectual del material difós.
- Adequació de la feina de l'estudiant:
 - El professorat fa una previsió adequada de la feina de l'estudiant, tant de l'assignatura com, globalment, del curs, adequant la pauta de les activitats que ha de dur a terme d'acord amb la coordinació de la titulació.

Desenvolupament de l'ensenyament

- Respecte cap a totes les persones de la comunitat universitària:
 - El professor o professora té un comportament respectuós amb els membres de la comunitat universitària: els estudiants, la resta de professors i el personal d'administració i serveis.
 - El professorat garanteix la igualtat de drets i deures de l'alumnat i comunica a la coordinació de grau les situacions de desigualtat que detecta.
- Preparació de les classes:
 - El professor o professora participa en l'elaboració de la programació de les tasques docents de cada assignatura, coordinant-se amb l'equip docent.
- Puntualitat i compliment docent:
 - El professorat assisteix amb puntualitat a les classes i, en cas de no poder-hi assistir, ho comunica a la instància corresponent.
- Seguiment de l'aprenentatge:
 - El professorat orienta l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge.

- Seguiment de la docència:
 - El professorat informa sistemàticament l'equip de coordinació dels estudis i els delegats de grup acadèmic de les incidències, les millores, etc., que sorgeixen al voltant de les seves assignatures o matèries.
- Recursos virtuals:
 - El professorat adequa el contingut de les plataformes virtuals als canvis introduïts en la docència.
- Compliment de la guia docent:
 - El professorat porta a terme la seva tasca docent d'acord amb el que s'indica a la guia docent de l'assignatura.
- Establiment del calendari de les proves d'avaluació:
 - El professorat, d'acord amb la coordinació de la titulació, estableix a l'inici del curs el calendari de les proves d'avaluació i les comunica a l'alumnat.
- Atenció personalitzada:
 - El professorat gestiona els mecanismes i els recursos docents previstos pel centre per garantir un seguiment personalitzat de l'alumnat que ho requereixi. Informa de les hores de tutoria i avisa adequadament si no hi pot assistir.
- Actualització docent:
 - El professorat actualitza els continguts de l'assignatura i es forma en les metodologies docents i els recursos disponibles de suport a la docència en la seva matèria.

Desenvolupament de l'avaluació

- Adequació de les proves d'avaluació:
 - El professorat garanteix que les proves d'avaluació mesuren els resultats d'aprenentatge establerts a la guia docent de l'assignatura.
- Foment de l'avaluació continuada:
 - El professorat estableix l'avaluació continuada com una avaluació formativa i es compromet a fer un *feedback* constant de les activitats d'avaluació.
- Coordinació:
 - El professor o professora defineix les activitats d'avaluació de manera col·laborativa amb l'equip docent de l'assignatura.
- Lliurament de resultats i revisió d'exàmens:
 - El professorat es compromet a lliurar els resultats de l'avaluació en el calendari previst i estableix un període de revisió de les proves respectant la privacitat de les dades en la publicació dels resultats de les avaluacions.

Anàlisi dels resultats i seguiment

- Anàlisi de resultats i propostes de millora:
 - El professorat participa i col·labora amb la coordinació de la titulació en els seus processos de seguiment, avaluació i acreditació.
- Enquestes d'avaluació:
 - El professorat es coresponsabilitza dels resultats acadèmics i el grau de satisfacció de l'alumnat pel que fa a la docència rebuda, i actua tenint-los en compte.

Participació

- Participació i dedicació institucional:
 - El professorat participa en activitats de gestió universitària relacionades amb la docència.
- Participació comunitària:
 - El professorat col·labora en les iniciatives i les activitats (científiques i culturals i/o artístiques) que fomentin el desenvolupament de totes les persones de la comunitat universitària.

Estudiants

L'actualització de drets i deures de l'estudiant i de les característiques de la dedicació als estudis universitaris és resultat ineludible de la incorporació a l'EEES. El document de referència marc és l'Estatut de l'estudiant universitari (Reial decret 1791/2010, de 30 de desembre).

La introducció del nou sistema d'avaluació continuada implica també un compromís amb l'assistència regular a l'aula, una preparació millor de les classes i del material, una dedicació més important a les pràctiques i els treballs i un contacte més proper amb companys i professorat, amb l'objectiu d'afavorir una adquisició de coneixements més sòlida.

Així mateix, l'estudiant ha de ser conscient que forma part d'una comunitat universitària amb uns principis i uns valors, i s'ha d'implicar a garantir el respecte i la no-discriminació i a preservar la convivència democràtica dins la Universitat. S'espera que s'involucri en la vida universitària més enllà dels estudis, participant en activitats culturals, esportives i solidàries i assumint responsabilitats a través de la participació en els òrgans de govern i de representació de la Universitat.

En aquest codi de bones pràctiques es vol destacar els comportaments i les actituds que s'esperen d'una persona que cursa estudis superiors a la Universitat Autònoma de Barcelona. En els diferents apartats es reflecteix l'activitat de l'estudiant pel que fa al desenvolupament dels estudis i en relació amb el conjunt de la vida universitària.

Planificació dels estudis

- Personal de referència:
 - L'estudiant coneix el professorat que coordina el grau i/o el curs, així com el delegat o delegada del seu grup acadèmic.
- Guia docent:
 - L'estudiant s'informa del pla d'estudis i coneix la guia docent.
- Accés al material:
 - L'estudiant coneix el material necessari per a l'assignatura i tracta d'obtenir-lo per garantir un bon seguiment de les classes i la preparació de la matèria.
- Adequació del treball:
 - L'estudiant planifica la matrícula pròpia tenint en compte el calendari acadèmic d'acord amb la càrrega lectiva que pot assumir per portar a terme les activitats d'avaluació, els treballs i les pràctiques segons les càrregues laborals o personals que tingui.

Desenvolupament dels estudis

- Respecte cap a les persones de la comunitat universitària:
 - L'estudiant té un comportament respectuós amb la resta de persones de la comunitat universitària: el professorat, la resta d'estudiants i el personal d'administració i serveis.
 - L'estudiant vetlla per la igualtat de drets i deures dels seus companys i comunica a la coordinació de grau les situacions de desigualtat que detecta.
- Situacions de risc:
 - L'estudiant informa l'òrgan competent de les situacions de desigualtat, discriminació o vulneració dels drets de les persones de la comunitat que es produeixin.
- Preparació de les classes i participació:
 - L'estudiant es prepara adequadament les classes, hi assisteix amb puntualitat i es comporta correctament mentre es desenvolupen.
- Seguiment de les classes:
 - L'estudiant s'implica en el model d'avaluació continuada i assisteix regularment a les classes.
- Ús de les tutories:
 - L'alumnat utilitza les hores de tutories per cercar l'assessorament i l'orientació del professorat i, en el cas de tutories concertades, avisa prèviament si no hi pot acudir.
- Ús dels recursos virtuals:
 - L'estudiant s'informa de l'existència dels recursos virtuals de què disposa la Universitat i utilitza el Campus Virtual i el correu electrònic oficial com a eines bàsiques de comunicació amb el professorat i la resta de la comunitat universitària, i també per estar al dia de la informació institucional que s'envia.
- Compliment de la guia docent:
 - L'estudiant desenvolupa la seva tasca acadèmica d'acord amb el que s'indica a la guia docent de l'assignatura.

- Ús dels recursos d'actualització de coneixements:
 - L'estudiant utilitza els cursos gratuïts oferts pels serveis de la Universitat per millorar el desenvolupament dels estudis (informàtica, biblioteques, idiomes, orientació psicopedagògica, etc.).

Preparació i desenvolupament de les activitats d'avaluació

- Proves i pràctiques:
 - L'estudiant planifica amb prou antelació la preparació del temari i les hores de dedicació a l'estudi, les proves d'avaluació continuada, les pràctiques concertades i els exàmens o proves d'avaluació final.
- Activitats lectives grupals:
 - L'estudiant es coordina amb la resta del grup, participa a les activitats segons el repartiment de tasques de manera responsable i compleix els compromisos assumits.
- Procediments d'avaluació, de publicació de notes i de revisió:
 - L'estudiant fa ús de la guia docent, en la qual s'estableixen els criteris i els procediments d'avaluació, i procura assabentar-se dels mètodes que s'aplicaran a l'hora de publicar les notes.
- Responsabilitat acadèmica:
 - L'estudiant no ha de tenir comportaments que contravinguin a la responsabilitat acadèmica, com ara plagiar, copiar o suplantar la identitat en les proves d'avaluació, i que són sancionables.

Seguiment i anàlisi dels resultats

- Rendiment del grup acadèmic:
 - L'estudiant informa el delegat o delegada de grup acadèmic de les problemàtiques sorgides al llarg del curs acadèmic i d'aquells altres aspectes destacables, i hi proposa millores.
- Enquestes d'avaluació:
 - L'estudiant participa, donant la seva opinió, en les enquestes d'avaluació del professorat i en les d'avaluació de les assignatures.

Participació

- Participació i dedicació institucionals:
 - L'estudiant participa activament en l'elecció de delegats de grup acadèmic i en la resta d'eleccions i, si ho considera oportú, hi presenta la seva candidatura.
- Participació comunitària:
 - L'estudiant coneix les activitats de voluntariat, de solidaritat, culturals, d'igualtat, de representació, esportives, etc., que fan del campus un espai d'aprenentatge integral.

Serveis de suport a la docència i l'estudi

Aquestes indicacions i recomanacions es fan extensives, en la mesura que hi siguin aplicables, a tots aquells serveis, programes, unitats i persones que donen suport tècnic i administratiu a activitats de docència i aprenentatge, i en concret:

- Gestions acadèmiques.
- Serveis logístics i punts d'informació.
- Aules d'informàtica i d'altres equips i infraestructures.
- Laboratoris.
- Biblioteques.
- Programes i unitats de dinamització cultural i participació.
- Altres serveis, programes i unitats relacionats amb la docència i l'estudi i, en especial, tots aquells recursos universitaris que formen part de l'atenció i l'acompanyament global i específic a l'alumnat.